

Dat de Rooms-Katholieke Kerk met afschuw over het gebeurde vervuld is, spreekt vanzelf. Zij is hierover helaas met krachtadiger afschuw vervuld dan over de gebeurtenissen in Spanje. Maar niet zij alleen is verbolgen. Allen, die vrijheid een groot goed achten, wijzen deze ontwikkeling af. Niet also onze vrienden. Zij zijn dermate bezeten door afschuw jegens de Kerk, in 't bijzonder tegen de Kerk van Rome, dat zij machten, die haar schade toebrengen, niet lakten. Ook al vermoordt zulk een macht het vrije denken, waarvoor hun beweging bijkans tachtig jaren beweerde op de bres te staan.

Wij menen, dat de Kerk nauwlettend moet luisteren naar hen, die haar afwijzen, ja, die haar bestrijden. Zulk een vijandschap mag haar niet verontrusten, of beter: moet haar in een gezonde onrust brengen. Maar als het geschiedt door strijders, die geen verhoudingen meer zien, die gedreven worden door zulk een wrok, dat zij tegen de vernietiging van hun eigen idealen niet protesteren, mits ook maar hun vijand ten gronde gaat, dan valt het ons moeilijk, ernstig naar die stem te luisteren. Wat jammer is, óók voor de Kerk.

We spatierden enkele woorden. Daar hebt ge de splitsing in terreinen. We gaan er dood aan.

De totalisatoren zeggen: alle kringen uit één beïnvloeding opbouwen, afgrenzen, beheerschen.

En als ze dan gemuilkorfd zijn, dan zegt hij: wees nu maar soeverein in uw eigen kring.

Als ge maar begrijpt, dat de kringleiding soeverein is in den eigen kring der kringleiding.

Sic transit gloria mundi. K. S.

DS TOORNVLIET BIDT.

In „De Strijdende Kerk" schrijft, wat we hebben voorspeld, zooals ieder kind kon doen, ds Toornvliet over het Amersfoortse congres. Het artikel is van het gewone gehalte: van wat onzerzijds gedrukt staat neemt de man geen nota, maar trekt de ongelooflijkste en dwaanste consequenties uit wat hij hoort, dat mondeling gesproken is. Het is dan ook een doorlopend stuk nonsens. Maar het slot willen we onzen lezers niet onthouden:

Het is niet meer te houden.

.....tenzij, de vrijgemaakte broeders, die hier niet kunnen meegaan, zich in getrouwheid aan Gods Woord zullen te weer stellen en op hun plaats zullen blijven. De conclusies werden aangenomen met grote meerderheid van stemmen. Er was dus een kleine minderheid. Gode zij dank. Burgemeester Ottevanger en zovelen, wij bidden U sterkte toe in deze moeilijke positie.

In „De Linie" stond onlangs een breed verhaal over een Amerikaanschen generaal, die in de dagen van het Duitsche tegenoffensief in de Ardennen, kort vóór Duitschlands ineenstorting, in soldatentaal God had aangeropen om beter weer, opdat men kon doorstooten. De tekst was afgedrukt, en vele lezers waren verontwaardigd over den tekst van een soldatengebed, afgedrukt in de krant. Wij zijn, ook zonder dat we den tekst van ds Toornvliet's gebed voor br Ottevanger en andere, van broeder Greijdanus en de andere uitgeworpenen, afgesnedenen, ontwerpen en afdrukken — hij wijze van concept — al verontwaardigd. Enkel en alleen vanwege de naakte misère.

K. S.

DS TOORNVLIET MAAKT ZICH OP TEGEN HET SECTARISME.

In het artikel, zooveen aangehaald, zijn dit de laatste woorden van ds Toornvliet (hij spreekt nog br Ottevanger en de andere vrijgemaakten, voor wie ds Toornvliet in gebeden is, aan):

U hebt veel verantwoordelijkheid. Want mede van U hangt het af, of de brs en zrs van art. 31 tot secte zullen worden. Opgesloten in eigen gekozen isolement, waarin geen kracht doch louter zwakheid schuilt. U hebt het ook niet gemakkelijk. Prof. Sch. merkte op „door te spreken dwingen wij anderen te zien wat er moet geschieden", dat wil zeggen: voor een andere mening is geen plaats. Hier wordt de vrijheid van profetie gebonden en een binding der gewetens voorgestaan. Daarom: handhaaf Uw overtuiging.

Broeders en zusters, houdt moed.

Blijft getrouw aan Christus' opdracht in dezer tijden nood!

Wij worden dus een secte, als we, terwijl we onze gebeden niet mogen offeren op den KANSEL van ds Toornvliet (want Christus verklaart broeder Greijdanus en de anderen onwaardig, van ds Toornvliet's kansel te bidden), maar wel met hem mogen bidden voor de kiesvereniging, nu weigeren, die gebedenreeksen van elkaar te separeren. Gebeden in een kiesvereniging staan blijkbaar op een lager verantwoordelijkheidsspeil en hebben minder geestelijke spanning, dan de kanselgebeden; misschien zijn het wel gemeene-gratie-gebeden, zoals volgens A.R. woordvoerders de gemeenteraad ze noodig heeft: gebeden-van-den-tweeden-grad. Dat overigens ondergeteekende wat anders zei, dan ds Toornvliet hier gemakshalve beweert, weet ieder congresist.

Wanneer komt nu eindelijk het boek van ds H. J. Schilder op de markt? Dat heeft óók het woord „secte" in den titel. Ds Toornvliet, haastig over dat geval-Schilder (H. J.) schrijvende, vóórdat hij het boek kon lezen — hoewel er al genoeg over de kwestie officieel vastgelegd is — heeft over dat geval beweerd wat in strijd is zoowel met dr Groshede's brief aan ds Waagmeester, als met de publieke stukken. Maar het probleem van de secte, ginds, dan wel hier, is er duidelijk in gesteld. K. S.

EINDHOVEN EN SOEKARNO-REGIEM.

Dr Berkouwer meent, dat we aan bewustzijnsverenging lijden, als wij wat te Eindhoven gebeurde, in verband met Soekarno zien. Waarom? Is het dan beter, als we niet verder kijken, dan de polder lang is? Of de ooren stoppen, als een hoogleraar van de zending op bezoek gaat bij Soekarno's ministers? Hoe het zij, wij zijn de eenigen niet. Ds G. Hagens schrijft in Friesch K.bl., dat hij aan de redactie van Friesch Dagblad volgende brief deed toekomen:

Leeuwarden, einde Febr. 1948.

Aan de commissie van red. van het Friesch Dagblad.

Mijne Heren,

De hoofdredacteur van het „Friesch Dagblad", de heer H. Algra heeft als afgevaardigde deelgenomen aan de arbeid ener kerkelijke synode te Eindhoven.

Op de zittingen dezer synode is, volgens de bladen, als gast ontvangen en zeer welkom geheten ds Probownoto uit Ned.-Indië. Deze ds Probownoto is de voorzitter van een politieke partij, de Chr. Indonesische partij. Het is bekend dat deze partij het Soekarnoregime steunt en ds Probownoto doet dit ook. Partij en voorzitter scharen zich dus achter hen, die ons in het „Friesch Dagblad" steeds zijn voorgelopen als opstandelingen, mutters, collaborateurs, ja lieden die metterdaad zijn de moordenaars van onze jongens en mannen, die in Indië hun militaire dienst verrichtten.

In geen enkel persverslag, ook niet in het meest uitvoerige „Kerknieuws" van de hr. Schepa, is meegedeeld dat de heer H. Algra tegen het ontvangen van en het cerbewijzen aan deze man heeft geprotesteerd.

Natuurlijk kan dat toch zijn geschied, of liever, ik neem aan, dat dit inderdaad is geschied.

Het is dan echter dringend noodzakelijk dat de heer Algra zo spoedig mogelijk zijn protest alsnog in ons „Friesch Dagblad" bekend maakt en openlijk zich van de houding die men in Eindhoven aannam in het publiek distancieert.

Alle lezers hebben er recht op te weten, dat de hoofdredacteur niet een dubbel spel speelt. Fel waren zijn aanvallen op de revolutionaire Soekarno en allen die hem volgen. Het vertrouwen in de heer Algra zal bewaard blijven, indien duidelijk blijkt, dat zijn houding nog steeds dezelfde is.

Hoogachtend,

W.G. G. HAGENS.

DS HAGENS VOEGT HIERAAN TOE:

Er is in Eindhoven t.o.v. het Soekarnoregime meer gebeurd dan het hoffelijke ontvangst van ds P. Alleen dit echter is gekozen, omdat dit feit in den lande bij allen bekend is. En het andere zit toch aan het ene vast.

Op deze brief werd nog geen antwoord ontvangen. Vanwege ziekte van de heer Bijgelair, lid der redactie, zoals hij informatie werd meegedeeld. Natuurlijk zal ook het antwoord in ons Kerktblad worden bekendgemaakt.

Wij hopen het alsdan door te geven. Misschien kan dr Berkouwer het gevaar van bewustzijnsverenging bij zichzelf bezweren, door óók heel die correspondentie publiek te maken. De heer Probownoto heeft ook al in Kampen gesproken, in de aula, waar onze menschen niet meer zuiver en gehoorzaam genoeg voor zijn. Gesproken tot de studenten.

Een synode, die den voorzitter dezer partij, d.w.z. eener volkomen anti-revolutionaire partij, zóó ontvangt, moest De Strijdende Kerk maar verzoeken, een beetje anders over ons, antirevolutionairen, te schrijven. Ze heeft er verstand van, redacteuren te roepen. B.v. destijds dien van De Wachter. K. S.

WAT IS EEN VOORWAARDE VAN DE REGERING?

Het Laatste Nieuws uit Indië merkt op:

Tijdens de audiëntie op 9 Augustus deelde de minister-president echter mede, dat de regering als voorwaarde voor verdere onderhandelingen uitdrukkelijk gesteld had dat eerst de gijzelaars naar ons afgevoerd zouden worden.

Waarom werd aan deze uitdrukkelijk gestelde voorwaarde door de republiek niet voldaan?

Waarom krijgt het Nederlandse Rode Kruis nog steeds geen toegang tot het republikeinse gebied om de 2600 Nederlanders, meest kinderen en ouden van dagen, die buiten kampverband leven en die opgevraagd zijn door hun familieleden en waarover geen nadere gegevens bekend zijn, op te sporen?

Waarom zijn de gevangenen niet door de republiek uitgeleverd?

Waarom men al niet „gewonnen" kan.....

K. S.

VALT DE STILTE NIET MEC?

Dr E. Smilde, synoderaat, schrijft in „De Bazuin":

We zijn tegenwoordig in de pers en op de vergadering vóór alles bedacht op het bewaren van den goeden toon. En wij zijn bang voor radicalisme. Toen een tijdje geleden een scribent in het zendingstijdschrift de uitdrukking „kerkelijk Linggadati" bezigde, schudden alle bezadigde lieden afkeurend het hoofd. En de man had het toch heusch niet kwaad bedoeld. Hij wilde alleen een bepaalden geest: het zich aanpassen bij de feiten, typeeren en veroordeelen. En hierover viel toch te praten!

En is het zoo erg, als iemand de dingen eens wat kras zegt? We worden daardoor wakker geschud. En dat is noodig. Daarom kan vrijing van gedachten, botsing van standpunten helemaal geen kwaad.

We zijn het, dunkt mij, na het uitbreken van onze vrijgemaakte broeders te veel eens. Dat geeft het gevaar van de doodse stilte van een vijver in een keurig onderhouden en bijgeharkt park.

En dat gevaar moet vermeden worden. Het bestuur van de Predikantenvereniging zal er goed aan doen in de toekomst nog meer deskundigen op een speciaal terrein te vragen. Wie denkt hier niet aan Prof. Kraemer, die indertijd de nieuwe koers in de Herv. Kerk besprak met de hem eigen bezetting en eenzijdigheid. Dat gaf een interessant debat.

In dit opzicht was de Woensdagavond met Ds Sillevis Smitt zoo'n vruchtbare avond.

Het schijnt niet mee vallen, nu de vrije omroep is vermoord en de radio is genaast door den opperkeraad-synode. K. S.

Beroepente:

Goos, A. Hordijk te Loenen a. d. Vecht.

Aangenomen naar:

Leeuwarden, G. Janssen te Zuidlaren.

Bedankt voor:

Bunschoten-Spakenburg, H. Veltman te 's-Hertogenbosch. Groningen, E. Th. v. d. Born te Amersfoort. Heemstede, G. Janssen te Zuidlaren.

— Ds J. F. DE WEGER woont thans: Lange Bisschopstraat 75, Deventer.

— ZALK EN VEECATEN. Na een vacature van bijna 2 jaar was 't Zondag 25 April j.l. voor de gemeente van Zalk en Veecaten een blijde dag. Na in den morgendienst bevestigd te zijn door ds C. Stam van Ermelo, die een predikatie hield naar aanleiding van 1 Cor. 3:5-7 deed ds R. te Velde in den middagdienst zijn intrede. 't Tekstwoord dat ds te Velde had gekozen was Hebr. 4:12: „Want het Woord Gods is levend en krachtig en scherp-snijdender dan enig tweesnijdend zwaard, en het gaat door tot de verdeling der ziel en des geestes en der samenvoegselen en des mergs en is een oordeelaar der gedachten en der overleggingen des harten".

Na afloop van den dienst sprak M. Bakker, H. d. Sch. te Veecaten en liet den nieuwen predikant staande toezingen Ps. 105:24.

De Oosterhoff van IJsselmuiden sprak als consulent en namens de classis Zwolle, ds C. Stam als bevestiger en vriend. De heer D. Gierksma uit Kampen namens de jeugdverenigingen. Ds te Velde beantwoordde de sprekers en liet nog zingen Ps 147:1, waarna men huiswaarts keerde. Onder de talrijke aanwezigen waren o.m. ook B. en W. van gem. IJsselmuiden.

— UTRECHT. De kerkeraad besloot over te gaan tot instituering van gemeenten te Utrecht-Noord, Utrecht-West en Zuiden. Een derde predikant zal worden beroepen. Als er straks drie predikanten zijn en drie gemeenten geïnstituëerd, zullen de predikanten toch blijven rondpreken.

— HARLINGEN. De lectuurcommissie van de Geref. Kerk te Harlingen heeft voor het werk der vrijmaking een beknopt historisch overzicht laten samenstellen met voorgeschiedenis vanaf 1920. Indien er kerken zijn, die hiervan gebruik willen maken, er zijn nog enkele honderden exemplaren beschikbaar. Men wende zich tot den secr. A. Teakema, Singelstraat 18, Harlingen.

— HENDRIK DE COCK. We ontvingen volgend „Jaarverslag 1947-1948": Het is niet mogelijk historie te schrijven van de Vereniging van Geref. Studenten „Hendrik de Cock" te Groningen, zonder wat uitvoeriger stil te staan bij haar oorsprong. Want meer dan bij elke andere studentenvereniging is bij „Hendrik de Cock" in geding geweest en nog in geding de wettigheid van haar ontstaan, en daarom is het nuttig, dat wij steeds weer en ook thans officieel, onszelf realiseren, of „H. de C." bestaanrecht heeft, ja dan neen.

Daartoe willen we teruggaan tot de voorhistorie van onze vereniging, van vóór den oprichtingsdatum 29 April 1947.

En dan is het begin van deze voorhistorie het best te dateeren op Augustus 1944, het jaar van vrijmaking en wederkeer in onze Geref. Kerken. Daar begint ook de reformatie van het Geref. Studentenleven, al werden die consequenties pas later in de praktijk uitgewerkt, omdat daar de terugkeer tot Gods Woord begint, die wel doorwerken moest ook in het studentenleven.

Het is dan ook geen wonder, dat, wanneer na de bevrijding van Nederland van het Deutsche juk het studentenleven weer intensief aanvangt in Juni 1945, sommige Gereformeerde studenten zich niet meer thuis voelen in de zich Gereformeerd noemende studentenorganisaties („Societas Studiosorum Reformatorum"), die tot nu toe alle z.g. Orthodox-protestantsche studenten aan openbare universiteiten in zich had verenigd.

Die enkele Gereformeerde studenten hadden door de vrijmaking begrepen, dat Gereformeerd zijn is de eerste plaats vraagtrouw-willen-zijn aan Schrift en Belijdenis en juist dát misten ze telkens weer in de „S.S.R." waarvan ze lid waren.

Van belang is hier ook te noemen de datum van de viering van het 16e Lustrum van het Corpus Studiosorum „Fides Quaerit Intellectum" te Kampen: Januari 1946, waarop de eerste gesprekken over Gereformerd studentenleven zijn gevoerd tusschen Kamper Senaatsleden en Groninger Geref. studenten. Jaar toen aanwezig als afgevaardigden van het S.S.R. Uniebestuur.

Door deze en latere onderlinge gesprekken werd ten slotte duidelijk de grondfout van S.S.R., de interkerkelijkheid.

Het zich één noemen van Hervormde, Christelijk Geref., Synodocratische en Gereformeerde studenten op één basis, geformuleerd in den grondslag als „Gods Woord en de Drie Formulieren van Eenigheid", ondanks het feit, dat het meereendeel van deze studenten de geloofseenheid dagelijks brak, door zich niet te voegen tot de Kerk van Christus, de Gereformeerde Kerken.